

Gradski muzej Požega

Grad Požega

UMJETNIČKI I UPORABNI PREDMETI PLEMIČKIH OBITELJI POŽEGE I POŽEŠKOGA KRAJA

IZLOŽBA IZ FUNDUSA
GRADSKOG MUZEJA
POŽEGA
povodom Noći muzeja

*Velika izložbena dvorana
Gradskog muzeja Požega
od 28. siječnja do 18. veljače 2011.
od 10 do 12 i 17 do 19 sati*

*Umjetnički i uporabni
predmeti plemićkih obitelji
Požege i požeškoga kraja*

1 KURIJA je kuća nižeg i seljačkog plemstva, ali i boravište svećenika (župna ili kanićka kurija). Od dvorca se razlikuje manjom površinom i skromnijim izgledom, a katkada i građevnim materijalom. Kao i dvorci, kurije su bile sjedišta manjih vlastelinskih posjeda. Dvorci i kurije grade se u Hrvatskoj od 17. do početka 20. stoljeća i uvijek su vezani uz vlastelinski posjed.

DVORAC je sjedište plemićkog, vlastelinskog posjeda. On je mjesto stanovanja, ali i proizvodnje odakle se upravlja poljodjelskim i šumskim gospodarstvom. Služio je stalnom ili povremenom stanovanju - osobito ako je vlasnik posjedovao nekoliko dvoraca ili palaču u gradu pa je dio godine provodio na ladanju u dvorcu. Dvorac je arhitektonski lijepa i velika stambena zgrada, ali zbog gospodarskog značenja pod njim podrazumijevamo i cijeli dvorski sklop: dvorac, gospodarske zgrade, perivoj, korisni vrtovi (povrtnjaci), vječnjaci, te gajevi i livade u neposrednom okruženju.

2 PLEMSTVO je viši društveni stalež u feudalnom poretku, koji privilegije naslijeđuje ili stječe kraljevskim ukazom (Hrvatski enciklopedijski rječnik Pes-Pro, str.55., Novi Liber, Zagreb 2004. godina.). Nakon ukidanja feudalizma 1848. godine plemstvo je zadržalo plemićke titule koje su se s vremenom sve više gubile. **Plemstvo** je tradicionalni nasljedni status gdje su plemići obično za vojnu službu ili pomoć kralju ili nekom višem plemiću dobivali posjede. Ova nasljedna titula svojim je nosiocima najčešće omogućavala brojne povlastice. Danas u mnogim zemljama status "plemića" je titula za koju nema nikakvih pravnih povlastica, osim u Velikoj Britaniji gdje neke titule još uvijek imaju povlašteni status.

3 Franjo pl. Ciraky, Bijelške i zapisci, Požege 2004. godina. Franjo pl. Ciraky nabavio je iz Zagreba dvije lampe sa staklenim pokrovom koje su pri vožnji željeznicom razbijene jer nisu dobro spakirane./ str.504/. Na požeškom sajmu tražio je Zsolnaya vrstu finog porculana iz Mađarske od kojeg su se izrađivali tanjuri, zdjele i poslužavnici.

4 Uz popis plemića požeške županije do 1844. godine navodi se da su u staro doba svi viši činovnici županije morali biti potomci plemićkih obitelji. Prije stupanja u službu trebali su dokazivati svoje plemstvo. Poslije 1848. godine mnogi činovnici su neplemići jer se zaboravilo na odredbu Marije Terezije o plemstvu kao dokazu. Kempf, J. (1910.), Požega, Požege, str.258. – 261.

5 „Posljednja je iz dvorca u Trenkovu otišla stara gospođa Rakotzay. Bila je dobra s bakom koja joj je poklonila skare i molitvenik. Gosposdi je naređeno da za tjedan dana mora sve iseliti. Ono što je mogla odnijela je sa sobom, drugo je prodala ili po selu podijelila. Baka je rekla da su dolazili iz Požege liječnici i advokati i da su kupovali njene stvari. Stvari su posvuda završile. Ljudi u selu su kupovali jedni od drugih za vrlo malo novca i nakon njena odlaska...“, Hrvoje Petrović, Trenkovo, sjećanje zabilježeno 20. siječnja 2009. godine.

6 U listopadu 1918. iz rata su vraćeni vojnici (tzv. Zeleni kadar) različite pripadnosti koji su počeli u našim krajevima s otimačinom i pljačkanjem tuđe imovine po selima i gradovima. I u gradu Požezi opljačkano je više du-

Zivotne prostore, dvorce, kurije¹ i kuće plemićkih obitelji Požege i požeškoga kraja tijekom 18., 19. i početkom 20. stoljeća ukrašavali su umjetnički i uporabni predmeti domaćih i inozemnih majstora i umjetnika. Plemstvo² je bilo društveni sloj koji je bio u mogućnosti nabavljati i sakupljati takvu vrstu predmeta³ iz europskih metropola: Beča, Pariza, Budimpešte, Münchena, zatim iz Zagreba, ali i na požeškom sajmu, kamo su ih dovozili trgovci. Članovi plemićkih obitelji posvuda su kupovali ili naručivali sve ono što bi bilo dio ugođe ili potrebe njihova života. Na putovanjima su gledali originalna djela europskih umjetnika i kupovali knjige na europskim jezicima o kojima su nakon povratka razgovarali. Namještaj su nabavljali u inozemstvu, ili su ga naručivali kod majstora koji su ga izrađivali prema modernim europskim uzorima. U svojim manje ili više uređenim domovima organizirali su primanja i zabave pokazujući svoj društveni status.

Kretanje između dvorova ili uglednih domova rodbine, prijatelja, prilika je za učenje kulture, ali i za upoznavanje svih onih koji će biti jedna stuba više prema društvenom usponu.

Iako su generacije članova plemićkih obitelji s ushićenjem nosile svoje uglavnom naslijeđene titule, tek su ih njihovi preci, mnogo prije njih, stekli stvarnim zaslugama, nakon mnogih istinskih ratničkih pobjeda. Uz titule dobivali su imanja koja su bila temelj bogatstva sljedećim generacijama, iako se vrlo često u istoj obitelji pojavljivalo više članova koji su osobitim talaganjima postali dostojni titule. Premda su i ugledni građani na najviše položaje mogli doći uglavnom preko svoje plemićke titule⁴, bilo je i onih koji su položaje dobili i zalaganjem poznanika koji su ih predlagali kao zaslužene. Takve zasluge bile su jedan od temelja sakupljanja i nabavljanja različitih vrijednosti, među njima i umjetničkih djela, namještaja za svoje domove, umjetnički vrijednih uporabnih predmeta koje bi najbolje pokazivale ne samo imovinsko bogatstvo, nego i bogatstvo zasluga.

Od svog osnutka do danas Gradski muzej Požege prikuplja ovu vrstu predmeta kako bi se barem djelomično rekonstruirale pojedine cjeline vezane uz život plemstva u ovom dijelu Slavonije. Izložbom su obuhvaćeni muzejski predmeti: iz obitelji Kraljević, Ciraki, kurije Kušević u Blackom, obitelji Janković u Stražemanu, obitelji Stričić, te predmeti iz dvorca u Trenkovu, gdje je vrijednim predmetima dvorac

opremio Jakov Svetić i obitelj Rakotzay koja je posljednja živjela u dvorcu⁵. Uslijed različitih okolnosti - ratova, pobuna, trgovine ovi predmeti su imali različitu sudbinu⁶. Na području Požege i požeškoga kraja nismo stoga u mogućnosti sakupiti sve brojne raspršene umjetnine i uporabne predmete koje je plemstvo požeškoga kraja koristilo u svojim domovima. Jedan od razloga je što su se mnogi predmeti ove vrste raznosili tako da im se gubio svaki trag⁷, a ako su i očuvani, vrlo je teško predmet prepoznati ukoliko o njemu nemamo pouzdane podatke.

Umjetnički predmeti prezentirani na ovoj izložbi tek su mali dio sjaja koji su vrlo daleko od sačuvane zapadnoeuropske raskoši uglavnom netaknute brojnim ratnim i drugim nedaćama. Prisjetimo se *poslanice suvladara Marije Terezije, cara Franje, kojom požurnije sudbenu raspravu protiv županijskog bilježnika Benedikta Kraljevića i Ivana Marda zbog krađe pokretnih stvari baruna Franje Trenka 20. IX 1748.*⁸ Dakle, i tada su predmeti plemića, pogotovo tako imućnih kakav je bio barun Trenk imali veliku vrijednost, te su ih se pojedinci nastojali domoći. Stoga, treba napomenuti da svaki sačuvani predmet na području Požege i požeškoga kraja ima za nas još veću vrijednost.⁹

U fundus muzeja predmeti ove vrste pristizali su otkupom i poklonom.¹⁰ Vrijedni predmeti stizali su također u više navrata i sedamdesetih godina 20. stoljeća¹¹, dok je posljednjih nekoliko godina, usprkos sve većem i gotovo pomodnom privatnom kolekcionarstvu predmeta bez porijekla i trgovini umjetninama, velika financijska sredstva izdvojio Grad Požege kako bi otkupom spasio nacionalno vrijedne predmete, od kojih se dio njih i restaurirao. Među značajnijim otkupima treba spomenuti sobni namještaj iz druge pol. 19. stoljeća plemićke obitelji Kraljević koji se sastoji od cjelovite spavaće sobe i kanapea, zatim otkup dvije slike iz dvorca u Trenkovu iz 19. stoljeća, vrijedne stropne svjetiljke iz plemićke obitelji Stričić iz sredine 19. stoljeća i kompletan servis za vino iz kurije Kušević u Blackom. Brigom vojne policije iz Požege i poznatoga požeškog pećara Antuna Müllera požeškom muzeju je donirana kalijeva peć iz dvorca u Trenkovu, koja je zatim restaurirana sredstvima Ministarstva, a u programu HRZ-a iz Zagreba. Hrvoje Petrović iz Trenkova donirao je vrijedan primjer škara s početka 19. stoljeća iz dvorca u Trenkovu koje su restaurirane, a obitelj Pavlović iz Požege muzeju je darovala kolekciju predmeta za uljepšavanje iz sredine 19. stoljeća. Svi ovi vrijedni otkupi, donacije i

restauracija primjeri su zajedničke brige za kulturnu baštinu, ne samo lokalnog, nego i nacionalnog značaja.

Budući da se dio vrijednih predmeta ovog porijekla još uvijek čuva skriven od očiju javnosti u privatnom vlasništvu, ova izložba je i poticaj svima kako bi očuvali vlastitu prošlost. Primjer mogu biti i u katalogu navedeni koji su svjesni činjenice da muzejski predmet može imati najveću vrijednost jer je dostupan svima i svi iz njega mogu učiti.

Cilj ove izložbe je prezentiranje statusnih simbola jednoga društvenog sloja u vidu umjetničkih slika, vrijednog namještaja, i umjetnički oblikovanih predmeta. Kroz njih su se plemići predstavljali kako u obiteljskom, tako i u javnom životu, gdje je vrijednost ovih predmeta bila uglavnom jednaka „vrijednosti“ osobe ili obitelji na društvenoj ljestvici.

Izložene slike na izložbi vrijedna su djela stranih i hrvatskih likovnih umjetnika od 18. do početka 20. stoljeća koja su vlasnici vjerojatno naručili, kupili ili dobili na poklon. Po kvaliteti nekih umjetnina moguće je da su neki od plemića bili i kolekcionari. Budući da su slike tijekom 18. i 19. stoljeća statusni simboli plemstva, a kasnije i građanstva, uglavnom predstavljale portrete. Portreti pojedinih osoba dominiraju nad drugim motivima i najbrojniji su. Možemo pretpostaviti da su čuvali sjećanje na pretke, posebno one koji su bili odabrani po važnosti. Njima se pokazivao društveni status i ugled. Obiteljski portreti su bili specifičan oblik obiteljskog pamćenja. Na njima prepoznamo, osim same portretirane osobe, njihove kostime, odjeću, frizure, nakit i druge ukrase u skladu s modom određenoga vremena. Izrađivani su na platnima većih dimenzija koji su trebali odgovarati zidnim plohama dvoraca, salona, plemićkih domova. Osim članova obitelji, gdje su nešto rjeđe slikana djeca, a više odrasli, naručivani su vladari koji su ukrašavali reprezentativne prostore službenih institucija i plemićkih dvorova.

Dio zbirke namještaja plemstva na izložbi prezentiraju pojedinačni primjerci koji su nekada bili dio kompletnih soba. To su stolci, stolići, vitrine, toaletni ormarići, ogledala, naslonjači izrađeni u domaćim i inozemnim radionicama namještaja od početka 19. do prve četvrtine 20. stoljeća. Namještaj se izrađivao od drveta (hrastovine, oraha, javora, jelovine), od ravnog i zrcalnog stakla, s tekstilnim presvlakama i ukrasno-funkcionalnim dijelovima od metala. Oni su svjedoci stilskih usmjerenja u produkciji namještaja i navika imućnijeg građanstva i

plemstva, te pratioci europske mode u interijeru domova. Iznimno vrijedna je zbog svoje sačuvanosti spavaća soba plemićke obitelji Kraljević. Isto tako kao vrijednu ističemo vitrinu iz kurije Kušević koja se koristila za izlaganje ukrasnih predmeta: stakla, porculana, metala. Ona predstavlja favoriziran bidermajerski predmet, jer ukazuje na svjetonazor čovjeka toga vremena koji je okrenut obitelji, domu, kućnim druženjima. Istu vitrinu po tipu imao je i Josip ban Jelačić kod kojeg je Svetozar Kušević 1848. godine bio u službi kao član banskoga vijeća.

Izloženi predmeti odraz su i ekonomske moći vlasnika. Kod imućnijeg plemstva namještaj svih soba je bio oblicima raskošniji, prednjačio je namještaj, kako je Franjo pl. Ciraki pisao, „paradne“ sobe. Tu su se obično isticali kanape i staklena vitrina za čaše i različite ukrase, reprezentativne neostilske fotelje i ogledala. Početkom 19. stoljeća izrađuje se minuciozan i profinjen namještaj čije karakteristike se djelomično mogu prepoznati na stoliću iz dvorca u Trenkovu, kojeg je nabavio vjerojatno Jakov Svetić, nakon što je 1815. godine obnovio dvorac.¹²

Posebno zanimljive u plemićkim domovima znaju biti peći koje su vrlo rijetko sačuvane na izvornom mjestu. Međutim, jedna od posebno lijepih, kako po svojoj specifičnoj zubejnoj boji, tako po umjetnički oblikovanim pećnjacima je reprezentativna peć iz dvorca u Trenkovu s ukrasnim kruništem i metalnim podignutim kružnim postoljem. Ova peć je restaurirana i postavljena u prostor budućeg stalnog postava koja je predviđena za cjelinu plemstva.¹³

Zajedničko obilježje stilskim razdobljima koja su navedena u dizajnu plemićkih interijera je uporaba prirodnih materijala, drveta, kamena (podovi od mramora), tkanina od prirodnih vlakana (brokata, baršuna, čipke i svile). U ranijim periodima prevladavaju tamne boje, bogate, teške zavjese, tkanine ukrašene sitnijim i krupnijim šarenim uzorcima, masivan namještaj od tamnijeg drveta ukrašen rezbarijama, furnirima, intarzijama, pozlatama, tapecirani stolci, zidovi obrađeni šarenim tapetama i brojnim štukaturama, mnoštvo slika i ukrasnih detalja. Ukratko, vladalo je mišljenje „više je bolje“.

Od druge polovine 19. stoljeća, dolaskom građanskih stilova na scenu i interijer je postao puno jednostavniji i svjetliji. Zidovi su često bojani u bijelo, namještaj se izrađivao od svjetlije drveta i više nije bio

čana, a u okolici, između ostaloga, više vlastelinskih dvoraca kao Trenkovo, Ivanin - dvor, Kaptol, te župnih domova, dok su krasni dvorci Stražman i Kutjevo gotovo do temelja popaljeni. Kempf, J. (1966.). Moja požeška sjećanja, Požega, str. 193.

7 Kao su razoreni i uništeni dvorci, kurije i domovi plemstva u Stražmanu i Kuznici za vrijeme seljačkih nemira 1918. godine koji su prethodili agrarnoj reformi 1919. godine tako je stradao i vlastelinstvo u Vetovu okrutnog vlastelina Đorđa pl. Milekicha koji je i sam naveo da je našao svoj dom "prazan i razoren, pokućstvo, posoble, rubenina, haljine, vino, šljivovica, posude, burad, konji, kola i karuce, gospodarski nered, peći, prozore, vrata, dovratnici, - ma sve, sve što je bilo do neuporabivosti uništeno i razoreno, dapače i same svetačke ikone obeščašćene i uništene, a oko doma su ukrasna stabla i cvijeće posječena i uništena, a stranom i odnesena"; Srećko Ljubijanović *Političke reperskije knjige agrarne reforme u vlastelinstvu Vetovu 1919. - 1920.*, Zbornik Hrvatskoga instituta Slavonije, sv. 2, Slav. Brod, 1964.

8 Ovak originalan dokument se navodi u prvoj Ulažnoj knjizi Julija Kempfa, odnosno Imeniku i popisu darovatelja i priloga za kulturno - historijsku zbirku (muzej) u Požezi, od 31. prosinca 1925. godine pod brojem 1536. Isto tako u knjizi sabranih dokumenata koju je priredio i objavio 1926. godine u Požezi, na stranici 19 Julije Kempf navodi dokument o oružju Franje baruna Trenka koje se daje na čuvanje kod županijskih sudaca, odnosno Josipz Szabi 1757. godine.

9 Horvat, A. (1982.), *Kurije, dvorci, parkovi u Barok u Hrvatskoj*, Zagreb, str. 75. - 100, ... Tek kada iz starih popisa inventara čitamo što svega biješe po našim dvorcima, vidimo na kakvu smo golemu zubejku što je sve razneseno i davno nestalo. Smo poneki lijepi predmet kućnog namještaja nade se kod starih obitelji, ili kako smo spomenuli po muzejima..., str. 100."

10 *Imenik i popis darovatelja i priloga za kulturno - historijsku zbirku (muzej) u Požezi iz 1925. godine Julija Kempfa. Knjige inventara GMP.*

11 Dio predmeta u muzej je došao otkupom i darovanjem u vrijeme ravnateljice muzeja Eleonore Geber sedamdesetih godina 20. stoljeća. U to vrijeme restaurirao se i veći broj umjetničkih predmeta. Dio umjetničkih slika plemićkih obitelji bile su i temelj na kojem je osnovana i Galerija muzeja, a čiji je autor sveučilišni profesor Tihomir Stahuljak kojeg je angažirala Eleonora Geber, prof. tadašnja ravnateljica muzeja.

12 Kasnobarokni dvorac s mansardnim krovom u Trenkovu obnovljen je kako je ispisano na podnom mozaiku u predvorju dvorca. 1815. godine. U skladu s obnoviteljevim imenom Jakovom Svetićem iste godine izrađeni su balkonska kovana ograda nad glavnim ulazom s monogram „JS“ kao i ulazna kovana vrata na ulazu u park s dvorcem.

13 Peć je restaurirana u Odjelu za keramiku HRZ-a u Zagrebu u programu restauratorice voditeljice Odjela Romane Jagić. Sredstva za program restauracije ove peći osiguralo je Ministarstvo kulture RH 2009. godine.

tako masivan niti bogato ukrašen. Više se pažnje posvećivalo prozorima nego zavjesama, koje su stoga postale puno jednostavnije. U ovom razdoblju ono što je postalo zajedničko svim dekorativnim stilovima je poboljšanje ljepote življenja.

Zahvaljujući inovacijama u proizvodnji, elegantan namještaj prestaje biti privilegija plemstva.

Iako ekonomska podloga građana ima značajnu ulogu, interijeri se ponekad i stilski isprepliću, ovisno o sklonosti za pomodarstvom ili težnji za funkcionalnošću, te o nasljeđenim predmetima iz ranije generacije kada dolazi do kombiniranja starijih dijelova namještaja s novijim.

Svakako zanimljivu cjelinu čine sačuvani uporabi predmeti od osjetljivog materijala kao što je staklo. Tim više što su to predmeti s oznakama, poput boce Tome Kraljevića s monogramom „TK” i servisa za vino iz kurije Kušević sa slovom „B” (Blacko), koje ukazuju na potvrdu porijekla. Navedeni inicijali potvrđuju ostale elemente koji govore u prilog vlasništvu nad ovim predmetima koje su imale navedene plemićke obitelji. Reprezentativni primjerci su i predmeti od stakla, metala i tekstila vezani uz modu, odnosno komplet modnog pribora iz vremena bidermajera, koji ističu osobnost, ali i društvenost, a time i

toplinu modnih detalja (vezeni cvjetići na priboru za uljepšavanje). Budući da je ova vrsta predmeta posebno zanimljiva za sve koji su imali prilike doći s njim u doticaj značajno je da je uopće do danas sačuvana. Za Požegu je rijedak i vrijedan muzejski predmet posmrtna maska Franje pl. Cirakija. Maska je izrađena neposredno nakon Cirakijeve smrti, a naručena je kako bi najneposrednije ovjekovječila lik čovjeka, gradonačelnika koji je kao malo tko utkan u život grada Požege.

Iako je od inventara plemstva Požege i požeškoga kraja relativno malo toga sačuvano, ipak će ovi predmeti dati bar dio ugođaja i atmosfere u kojoj je živio sloj društva, kojem su društveni život, plemićke titule i simboli plemstva značili mnogo jer su do njih držali i u skadu s njima živjeli.

Stoga, prezentiranjem izložbe s ovom temom ukazat će se na značaj ove relativno malobrojne i slabo očuvane muzejske građe na migracijski vrlo živom području kao što je požeško. Ona je ujedno i apel svima da sačuvaju sve što je moguće očuvati. Jer ovi predmeti plemstva, kao i oni do kojih će muzej u budućnosti nastojati doći, bit će sastavni dio budućega stalnog postava muzeja iz kojeg bi o svojoj prošlosti trebale učiti i generacije iza nas.

Literatura:

1. Bidermajer Hrvatskoj, katalog izložbe MUO, Zagreb, 1997.
2. Franjo pl. Ciraki, bilješke i zapisci, priredila Helena Sablić Tomić, Požega, 2004., str. 561., 567., 504.
3. Historicizam u Hrvatskoj, knjiga I, II, katalog izložbe MUO, Zagreb, 2000.
4. Horvat – Levaj, Katarina, Barokna arhitektura, Kulturna baština Požege i Požeštine, Požega, 2004. str. 203., 207.
5. Horvat Pintarić, Vera, Miroslav Kraljević, Ljubljana, 1985. str. 271. – 308.
6. Kempf, Julije, Požega, Požega 1910., str. 258. – 261.
7. Kempf, Julije, O grofovskoj porodici Jankovića – Daruvarskih, po vrelima iz porodičnih arhiva, Vjesnik državnog arhiva u Zagrebu, sves IV. Zagreb, 1929. str. 141. – 158.
8. Kempf, Julije, Moja požeška sjećanja, Požega, 1966., str. 193.
9. Ljubljanović, Srećko, Političke reperkusije krnje agrarne reforme u vlastelstvu Vetovo 1919. – 1920., Zbornik Historijskog Instituta Slavonije svezak 2, Slav. Brod, 1964.
10. Maričić Danica, Kultura stanovanja
11. Najcer Sabljak, Jasminka, Likovna ostavština velikaških obitelji, Slavonija,

Baranja i Srijem: vrela europske civilizacije, katalog izložbe Galerije Klovićevi dvori, Zagreb, 2009., str. 465. – 469.

12. Petković, Antun, Ciraki, Franjo, Požeški leksikon, Slav. Požega, 1977. str. 45.
13. Petrak, Ljudevit, Kuševići od Blackog, Naše Župe požeškoga kraja, Slavonska Požega, 1974, str. 27. – 30.
14. Posljednja..., Dnevnik Ane Jelisave Janković posljednje iz grofovske porodice Jankovića daruvarskih, priredio Julije Kempf, Požega, 1933.
15. Turković, Milan, Povijest dobra Kutjevo, Sušak, 1935., str. 34.
16. www.tz-velika.com/dvorac_barun_trenk 07.01.2011.

Izvori:

1. Kempf, Julije, Imenik i popis daruvatelja i priloga za kulturno - historijsku zbirku (muzej) u Požegi, Požega, 1925. - Gradski prosvjetno - kulturni odbor Požega
2. Knjige inventara kulturno – historijske građe I, VII-1, VII-5
3. Knjige ulaska kulturno – historijske građe I, II
4. Inventarna knjiga muzejskih predmeta muzejskog programa M++ za obradu podataka

plemićka obitelj
Kraljević

1 Obitelj Kraljević dobila je plemstvo 1697. godine. Plemićku povelju Ivanu Kraljeviću i njegovoj braći za vjernu službu dodijelio je kralj Leopold. Obitelj potječe iz Bosne, a pred Turcima se sklanjaju u okolici Varaždina, a zatim u Slavoniju, selo Dragu kraj Požege, te Požegu. Članovi obitelji: Miroslav Kraljević, književnik, te njegovi sinovi Tomo, Teodor, Ladislav, Dušan i Ljudevit, a zatim i unuk, akademski slikar Miroslav Kraljević pripadali su hrvatskom plemstvu koje se u prošlosti zalagalo na području politike, kulture i umjetnosti, te su na taj način održavali i u gradu Požegi srednjoeuropsku civilizacijsku razinu. **Miroslav pl. Kraljević** rođen je u Požegi 1823. godine. Godine 1867. postaje veliki župan Požeške županije, a u više navrata je bio saborski zastupnik. Bio je angažiran na području kulture. Napisao je prvi moderni hrvatski roman «Požeški djak» 1863. godine. Imao je svoju tiskaru i izdavao je zabavno – poučni list «Slavonac». Umro je u Požegi 1877. godine. Predmeti koji su otkupljeni 2008. godine bili su dio inventara njegove kuće u Arslanovcima koju je on otkupio od Grada za sebe i svoju obitelj.

2 Miroslav Kraljević, akademski slikar potomak stare plemićke obitelji koja se doselila u Požegu iz sela Drage kamo je došla iz Bosne. Rođen je 14. prosinca 1885. godine u Gospiću gdje mu se otac Tomo Kraljević oženio majkom, Julijanom Vukelić. Iako je umro mlad, 16. travnja 1913. godine u Zagrebu, a sahranjen 19. travnja u obiteljskoj grobnici obitelji Kraljević, svojim umjetničkim djelima, od koja su najbolja naslikana u Požegi (Autoportret sa psom, Portreti oca i majke, Djevojčica s lutkom, Pastuh Osman i druga) pripada vrhuncu hrvatskoga slikarstva. Smatra se i jednim od začetnika hrvatskoga modernog slikarstva u Hrvatskoj. U fondusu Gradskog muzeja Požege čuva se njegovih 13 umjetničkih djela.

1

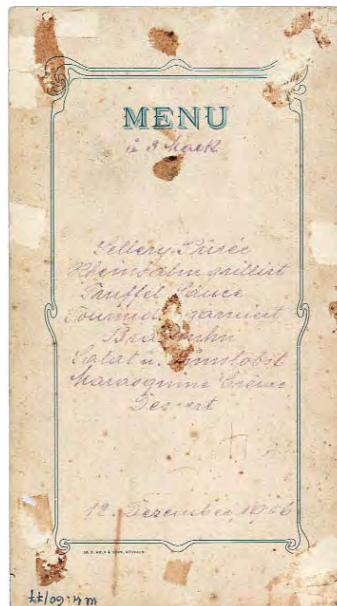
2

Poledina menu karte koja je Miroslavu Kraljeviću poslužila kao podloga za izradu „Autoportreta“, crteža olovkom koji je izradio 12. prosinca 1906. godine, dva dana prije svog 21. rođendana (14. prosinca).

Menü 3 Mark
 Sellery Priree
 Rheinsahn Grillirt
 Trüffel Sauce
 Tourmed garniert
 Brathuhn
 Salat Timstobst
 Marasquine Cremé
 Desert
 12. December, 1906.
 (280)
 Menü za 3 marke
 Pire od celera
 Rajnski losos na roštiju
 Umak od tartufa
 Turnirano ukrašeno
 Pečeno pile
 Domaća voćna salata
 Krema od maraskina
 Desert
 12. prosinca 1906.

3

1. JOSO BUŽAN
PORTRET MIROSLAVA pl. KRALJEVIĆA,
 književnika i velikog župana požeškog¹
 Vinkovci, 1901.

ulje na platnu
 cjelina: v = 100 cm, š = 64 cm
 portreti kulturno povijesnih osoba
 Inv. broj: U-26
 darovano, Sresko načelstvo Slav. Požege, 30. lipnja 1932.

2. MIROSLAV KRALJEVIĆ
AUTOPORTRET

München, 1906.
 crtež olovkom na poledini menu karte
 cjelina: v = 21,5 cm, š = 12 cm
 Kraljević Miroslav²
 Inv. broj: U-126
 otkupljeno, 1970.

3. MIROSLAV KRALJEVIĆ
GROBNICA OBITELJI KRALJEVIĆ

Požega, 1908.
 akvarel
 cjelina: v = 28 cm, š = 22 cm
 Kraljević Miroslav
 Inv. broj: U-125
 darovano, Gizela Plevan, 1977.

4. GRB OBITELJI KRALJEVIĆ

na uzglavlju kreveta
rezbareno drvo
2. pol. 19. st.
cjelina: v=55 cm, š=77 cm, v=28 cm, š=24 cm
Inv. broj: 15.748

5. STOLCI S NASLONJAČEM (FOTELJE)

19. st.
rezbareno drvo, crveni pliš
cjelina: v = 118 cm, š = 71cm, dubina = 69 cm
namještaj
Inv. broj: KH-1307

6. BOCA TOME pl. KRALJEVIĆA

staklana Duboka, 19. st.
staklo
cjelina: v = 25 cm, pr dna = 9,2 cm, pr otvora = 4,2
Inicijali TK (Tomo Kraljević)
Inv. broj: K 954
darovano, Ljudevita Tureli pl. Kraljević, 1925.

7. LEŽAJ S NASLONOM (KANAPE)

sredina 19. st.
drvo, crveni pliš s uzorkom
cjelina: v = 137 cm, š = 192 cm, dubina = 80 cm
namještaj
Inv. broj: 11.529
otkupljeno/ 2008./ i restaurirano 2009./ Balaban i sin, Osijek/
sredstvima Grada Požege

8. PODNO OGLEDALO

kraj 19. st.
rezbareno drvo, zrcalno staklo, metal
ogledalo: v = 113 cm, š = 61,5 cm
cjelina: v = 224 cm, š = 101 cm
noge: š = 59,9 cm
Inv. broj: 15.752
otkupljeno, 1976.

9. BRAČNI KREVETI

19. st.

Rezbareno drvo

cjelina: v = 164 cm, š = 104 cm, duž = 208 cm

namještaj

Inv. broj: 11.522, 11.523

otkupljeno sredstvima Grada Požege, 2008.

10. NOĆNI ORMARIĆI

19. st.

rezbareno drvo, mramor, metal

cjelina: v = 122 cm, š = 54 cm, dub = 41 cm

namještaj

Inv. broj: 11.524, 11.525

otkupljeno / 2008./i restaurirano /2009. Balaban i

sin Osijek/

sredstvima Grada Požege

11. KARNIŠA

kraj 19. st.
Rezbareno, tokareno, drvo
cjelina: dužina = 182 cm, v = 40 cm
obitelj Kraljević
Inv. broj: 15.753
otkupljeno, 1976.

11

12. ORMAR

19. st.
rezbareno, furnirano drvo
cjelina: v = 190 cm, š = 130, dub = 57 cm
namještaj
Inv. broj: 11.526
otkupljeno sredstvima Grada Požege, 2008.

12

13. TOALETNI ORMARIĆI

sredina 19. st.
drvo, metal
cjelina: v = 92 cm, š = 78 cm, dub = 46 cm
namještaj
Inv. broj: 11.528 (2 kom.)
otkupljeno/ 2008./ i restaurirano/ 2009., Balaban
i sin, Osijek/
sredstvima Grada Požege

14. ZIDNO OGLEDALO

19. st.
drvo, zrcalno staklo
cjelina: v = 134 cm, š = 80 cm, dub = 3,5 cm
namještaj
Inv. broj: 11.527
otkupljeno/ 2008./ i restaurirano/ 2009., Balaban
i sin, Osijek/
sredstvima Grada Požege

14

13

15

15. OBITELJ KRALJEVIĆ

Požega, 1894.

c/b fotografija

fotografija: š = 38 cm, v = 28 cm

Inv.br. KH 1216 (pov.odjel, zbirka fotografija)

darovano, Nada, supruga mr.ph. Mirka Kraljevića, 1980.

Na slici su prikazani stričevi Miroslava Kraljevića, akademskog slikara: Dušan, Ladislav - Laca, Teodor - Toša, Tomo i slikareva sestra Marija - Mica i on, Miroslav u dobi od devet godina (stoje s lijeve na desnu stranu). Teta Ljudevita - Lujka i njezin suprug Josip Turelli, brat Dragan i majka Julka (sjede s lijeve na desnu stranu).

16. DOPISNICA slikara MIROSLAVA KRALJEVIĆA

Adi Holjac, nećakinji Janka Holjca, hrvatskoga arhitekta

1902.

tisak

cjelina: v = 14 cm, š = 9 cm

Miroslav Kraljević, korespondencija slikara

Inv. broj: 11.691

darovano, dr. Josip Kovačić, 2009.

17

17. DOPISNICA slikara MIROSLAVA KRALJEVIĆA

Adi Holjac, nećakinji Janka Holjca, hrvatskoga arhitekta

1902.

tisak

cjelina: v = 14 cm, š = 9 cm

Miroslav Kraljević, korespondencija slikara

Inv. broj: 11.692

darovano, dr. Josip Kovačić, 2009.

plemićka obitelj
Ciraki

1

1. BELA ČIKOŠ SESIJA
Portret FRANJE pl. CIRAKIJA⁴ (1847. – 1912.) pože-
škoga gradonačelnika i književnika, početak 20. st.
ulje na platnu
cjelina: v = 114,5 cm, š = 75 cm
Inv. broj: U- 61
darovano, unuka Cirakija, Silvija Chilak Ciraki,
1961.

OPIS DVORIŠTA obitelji Ciraki iz 1862., zapisao
Franjo Ciraki 1906.godine

„Kad je lijepo vreme dopuščalo sjedile su djevojke u hladovitoj, gustoj sjenici u našem dvorištu, što ga je otac načiniti dao i oko nje liep nasad cvieća osnovao. Dva granka stabla, jedna kruška i jedna jabuka davala su i u najvećoj žegi hlada i svieža zraka. U obće bio je moj otac doniekle napustio sport lova, koji je u prvašnjim godinama jako njegovao, pa se bacio na hortikulturu. Osim ukrasnog cvietnoga oko pomenute sjenice bile su u dvorištu smještene dvie velike police, na kojih je njegovao po izbor cvieće. Njegovo karamfilje i fine ružice u loncih bile su na glasu...“
Franjo pl. Ciraki, bilješke i zapisci, Požega, 2004., str. 561.

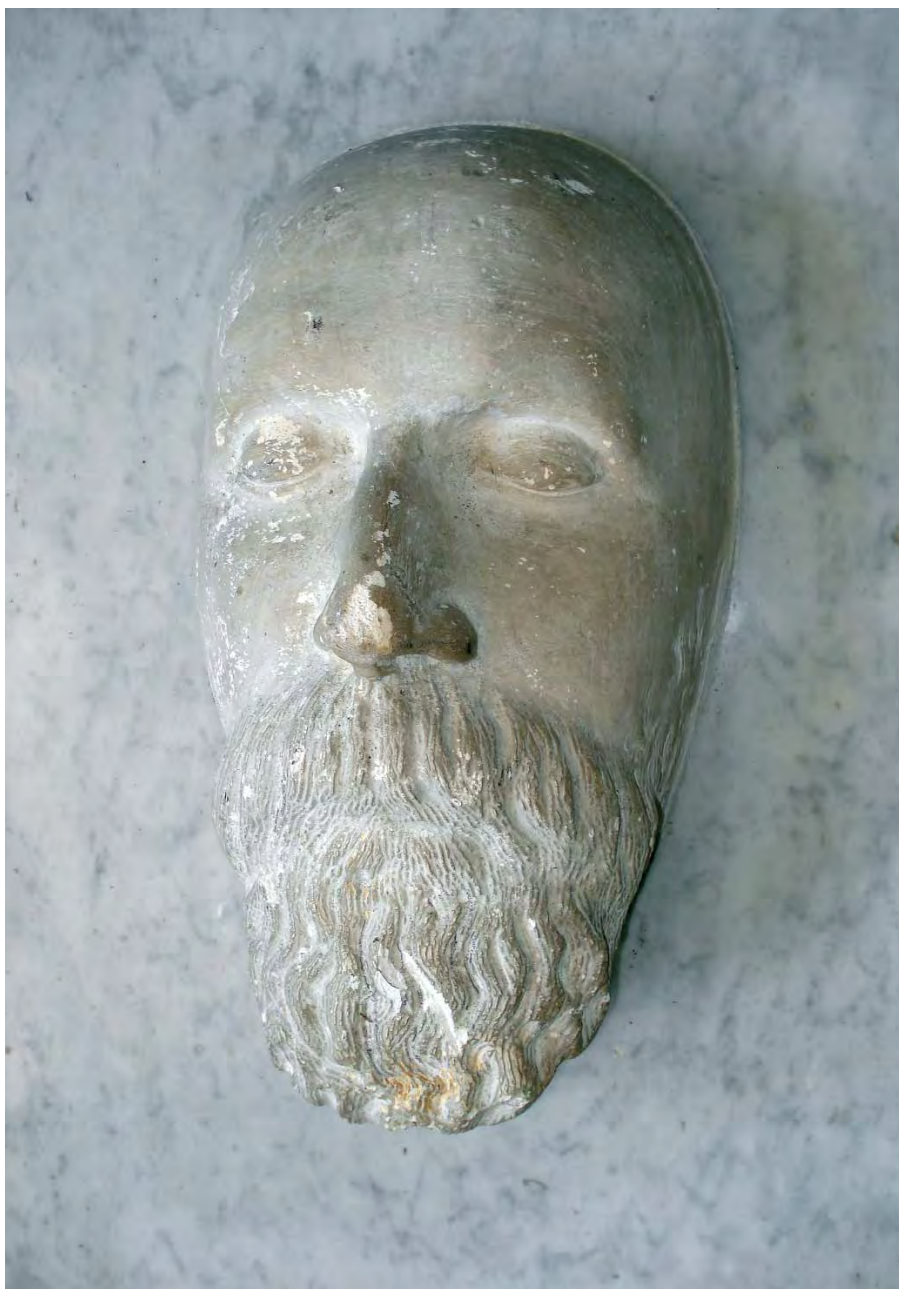
POKUĆSTVO U KUĆI 1862. godine prema opisu Franje pl.Cirakija (koji je tada imao 15 godina), ...Nisam spomenuo, da je pokućstvo u nas bilo naj primitivnie vrsti. Tu nije bilo garniture ni chiffoniera (ormar za spremanje rublja i drugih sitnijih stvari), nisi našao ogledala ni (fantenila), kredenza (ormar za stolno posuđe) ni (chagera). Stol i stolci bili su od jake orahovine, sve masivno i teško, da se je jedva s mjesta maknuti dalo. Dva plitirana ormara na ladice i jedan golemi stojeći orman datirali su još od udaje moje babe. Iz iste dobe bilo je veliko ogledalo sa širokim pozlaćenim okvirom, kojemu je staklo već bilo pjegavo i nejasno i gueridan (okrugao jednonogi stolić) sa 6 ladic. Taj potonji je zapao mene, te sam ga udesio za svoj pisaći stol i spravište svojih knjiga. Slika osim pomenutih portreta nismo imali nikakvih. Samo nad majčinom posteljom visjela

je jedna upravo barbarska slika Mater volorose. U cijeloj kući nebi našao ni komadić sada; prozori nisu imali zastora za paradu. Za takova dekorativna sredstva nije otac nimalo mario, pače ih je iz svoga doma proskribirao, kao skrovište svakojakih kužnih miasmata (kužno isparivanje).

Tim mi je čudnije bilo, da se je otac, valjda po nagovoru majke, dao na obsežniju renovaciju starinskoga i nepraktičnoga našega posobja. Dao je po domaćim sedlarskim obrtnicima izraditi neku vrst garniture, sastojeću iz šest visokih stolaca i dva taboureta. Sve je to bilo na perimu, presvučeno svietlo crvenim ripsom, teško, tvrdo i nespretno. Uz to je nabavljen nešto moderniji stol za paradnu sobu i dva nova kreveta za roditelje. Majka je iz svojih prištednja nabavila malu etageru, kojoj je glavnim i reko bih jedinim uresom bio vrlo liepi i ukusni thé-service, što joj je zet Schilhabl doneo na dar iz Karlovih- Varih, i nekoliko neznatnih figurina iz porculana, što ih je otac kao božični dar u Stražemanu dobio. Takovom jednom zgodom doneo je iz Staržemana, ali već prije nekoliko godina podpuni jedaći service od pravog porculana, što je još i meni, kad sam vlastito kućanstvo osnovao, na porabu služio.

Te nabave stojale su par stotina forinta: trgovci Pfeifer iz Badljevine i Schrenger iz Daruvara kupili su od otca znatniju zalihu vina, mislim stotinu akova na jedamput, i gotovo izplatili, pa je taj blagosovni Paktolus omogućio realizovanje tako željno po majci izgledane obnove pokućstva. Veliki praznici (Velika Gospa) protekli su mi ugodno u ašikovanju i u društvu mojih drugova. Franjo pl. Ciraki, bilješke i zapisci, Požega, 2004., str. 567.

4 Franjo pl. Ciraki (Požega 1847. – 1912.) književnik, gradonačelnik grada Požege od 1881.- 1904., pravnik, bilježnik gradske uprave, narodni zastupnik u Hrvatskom saboru, kulturni djelatnik, pjesnik, prevoditelj s engleskog, francuskog i njemačkog jezika.

2

**2. JAROSLAV STRECHA
POSMRTNA MASKA FRANJE pl. CIRAKIJA**

Požega, 1912.

reljef, gips

cjelina: v = 50 cm, š = 35 cm

Inv. broj: 15.738 (K 2906)

darovano, dr. Leo i dr. Silvije Ciraki, 1932.

Uspomeni FRANJE pl. CIRAKIJA. Od nekoliko dana amo stoje u izlogu „Hrv. tiskare i knjižare“ izložene dvije fotografijske slike, koje prikazuju nezaboravljenoga našega Franju Cirakija na odru. Obje su slike potpuno uspjele, samo je jasnija ona, koja pokazuje pokojnikovo lice s profila. Slike je snimio i izradio poznati naš fotograf g. Davidson. Od četvrtka pak nalazi se u istom izlogu sadreni model pokojnikove glave, za koji je skinuo g. J. Strecha masku s odra. I ovaj je model vrlo lijepo uspio, on služi gosp. J. Strechi, domaćemu našem kiparu, na čast. GŽP, 24. veljače 1912. godina, str. 3.

dvorac u
Trenkovu

5 Barokni dvorac sagradila je vjerojatno obitelj Wallsegg (1719. – 1744.), zatim je vlasnik dvorca bila obitelj Trenk (1744. – 1749.), nakon njegove smrti dvorac je pripao konfiskacijom Kraljevskoj komori (1749. – 1754.). Zatim je carica Marija Terezija dvorac poklonila uz novčanu naknadu Ivanu barunu Peterffy de Somoskeő (1754. – 1798.). Nakon ove obitelji vlasnik postaje Jakob grof Svetić (1798. – 1848.), da bi nakon njega dvorac došao u vlasništvo obitelji Rakodczay. Posljednja vlasnica čiji je boravak zabilježen 1902. boravila je u dvorcu do drugog svjetskog rata. (www.tz-velika.com/dvorac_barun_trenk)

6 Franjo barun Trenk (1711. - 1748.), jedan je od najimućnijih plemića svoga vremena u Slavoniji, pukovnik. Bio je u vojnoj službi Marije Terezije, a kao zapovjednik hajduka, „Trenkovih pandura“ koji su se proslavili kao slavni ratnici, ušao je u povijest ne samo Hrvatske, nego i Europe. Iako je bio plemić pruskog porijekla za života je govorio "Ich bin Schlawoner". Zahvaljujući njemu u Europu je uvedena prva vojna glazba.

1

1. Nepoznati autor
PORTRET FRANJE baruna TRENKA (1711. - 1748.)⁶
dvorac u Trenkovu⁵, 18. st.
ulje na platnu
92 x 68 cm
inv. br U-15
otkupljeno, 1952.

2

2. Nepoznati autor
PEJZAŽ

ulje na platnu 19. st.

47,5 x 63 cm

dvorac u Trenkovu

Inv. br 11.509

otkupljeno / 2008./ i restaurirano / mr. Zlatko Bielen iz Zagreba/ sredstvima Grada Požege

3. Nepoznati autor
SEOSKA IDILA

19. st.

ulje na platnu

48,5 x 63 cm

dvorac u Trenkovu

Inv. broj 11.510

otkupljeno /2008./ i restaurirano / mr. Zlatko Bielen iz Zagreba/ sredstvima Grada Požege

3

4

**4. A. D. RÄHMEL
KRIST U BLAGOSLIVLJANJU**

1807.

ulje na platnu

96 x 70 cm

dvorac u Trenkovu

Inv. broj: U – 148

otkupljeno, 1984.

5. Nepoznati autor
SV. ANA, MARIJA I DIJETE ISUS

19. st.

ulje na platnu

cjelina: v = 96 cm, dužina = 70 cm

sakralna umjetnost

Inv. broj: U-149

otkupljeno, 1982.

5

6

7

8

6. BOČICA ZA MIRISNO ULJE

19. st.

staklo

cjelina: v = 14,5 cm, š = 10 cm

toaletna garnitura

dvorac u Trenkovu

Inv. broj: KH-1425

darovano, Pavlović Vera, Požega, 2003.

7. POSUDA ZA KREMU

19. st.

cjelina: v = 17,5 cm, š = 10 cm

dvorac u Trenkovu

Inv. broj: KH-1427

darovano, Pavlović Vera, Požega, 2003.

8. BOČICA ZA MIRISNU VODU

19. st.

cjelina: v = 17,5 cm, š = 10 cm

dvorac u Trenkovu

toaletna garnitura

staklo

Inv. broj: KH-1426

darovano, Pavlović Vera, Požega, 2003.

9. STOLIĆ

početak 19. st.

drvo, mramor,

stolić: v = 78 cm, ploča: promjer = 77 cm

empire, stilski namještaj

dvorac u Trenkovu

Inv. broj: 11.697

otkupljeno, 1984.

9

10. DAMSKO RUČNO OGLEDALO

19. st.
metal, vez koncem u boji
cjelina: dužina = 32,5 cm
držka: dužina = 18 cm
dvorac u Trenkovu
staklo
Inv. broj: KH-1428
darovano, Pavlović Vera, Požega, 2003.

10

11. ČETKA ZA ČEŠLJANJE

sred. 19. st.
metal, višebojni konac
dužina = 25 cm
dvorac u Trenkovu
Inv. broj: KH 1429
darovano, Pavlović Vera, Požega, 2003.

11

12

12. ČETKA ZA ODJEĆU

sred. 19. st.
metal, vez koncem u boji
dužina = 14 cm
dvorac u Trenkovu
inv. br: KH 1430
darovano, Pavlović Vera, Požega, 2003.

13. ŠKARE S LIKOVIMA U MEDALJONIMA

19. st.
metal,
dužina: 15 cm
dvorac u Trenkovu
Inv. broj: 11.627
darovano, Petrović Hrvoje, 2009.
restaurirano 2010. / Ferrum, Zagreb/ sredstvima
restauratora

13

14

15

14. ČAŠE

19. st.
cjelina: v = 14 cm
otvor: pr = 7 cm,
dno: pr = 5 cm,
dvorac Trenkovo
staklo
Inv. broj: KH-1229
darovano, Novak Marija, Trenkovo, 1977.

15. PEĆ IZ DVORCA U TRENKOVU

18. / 19. st.
zelena glazirana keramika, metal
kružno postolje: pr = 84 cm peći
Inv. broj: 10.058
darovano, vojna policija, Požega
restaurirano 2010. /HRZ iz Zagreba/sredstvima
Ministarstva kulture RH

plemićka obitelj
Janković

1

2

**1. Nepoznati autor
Portret IVANA grofa JANKOVIĆA⁷**

18. st.
ulje na platnu
cjelina: v = 92 cm, š = 76 cm
portreti kulturno povijesnih osoba
Inv. broj: U-12
darovano, Ana Elizabeta grofica Janković,
Achenkirchen, 1927.

**2. Nepoznati autor
Portret ALOJZIJE grofice JANKOVIĆ rođ. FESTETIĆ**

18. st.
ulje na platnu
cjelina: v = 92 cm, š = 77 cm
portreti kulturno povijesnih osoba
Inv. broj: U-64
darovano, Ana Elizabeta grofica Janković,
Achenkirchen, 1927.

3. DVORAC I PARK U STRAŽEMANU

Svetlotiskarski zavod R. Mosinger Zagreb
1909.
c/b tisak, karton
cjelina: v = 9 cm, š = 14,1 cm
razglednica
inv. br. 1804

7 Barokni dvorac sagradila je vjerojatno obitelj Wallsegg (1719. – 1744.), zatim je vlasnik dvorca bila obitelj Trenk (1744. – 1749.), nakon njegove smrti dvorac je pripao konfiskacijom Kraljevskoj komori (1749. – 1754.). Zatim je carica Marija Terezija dvorac poklonila uz novčanu naknadu Ivanu barunu Peterffy de Somoskeő (1754. – 1798.). Nakon ove obitelji vlasnik postaje Jakob grof Svetić (1798. – 1848.), da bi nakon njega dvorac došao u vlasništvo obitelji Rakodczay. Posljednja vlasnica čiji je boravak zabilježen 1902. boravila je u dvorcu do drugog svjetskog rata. (www.tz-velika.com/dvorac_barun_trenk)
Franjo barun Trenk (1711. -1748.), jedan je od najmućnijih plemića svoga vremena u Slavoniji, pukovnik. Bio je u vojnoj službi Marije Terezije, a kao zapovjednik hajduka, "Trenkovich pandura" koji su se proslavili kao slavni ratnici, ušao je u povijest ne samo Hrvatske, nego i Europe. Iako je bio plemić pruskog porijekla za života je govorio "Ich bin Schlawoner". Zahvaljujući njemu u Europu je uvedena prva vojna glazba.

3

Izgled dvorca u STRAŽEMANU

I dvorac u Stražemanu odlikovao se svojim otmjenim izvanjim licem, razmještajem prostorija, pa cvjetnjakom i velikim parkom od biranih stabala bjelogorice i crnogorice. U prizemlju i u prvom katu imao je taj dvorac ništa manje, nego 25 većih i manjih soba, punih krasnoga pokućstva, knjiga i starina. ... Stražemanski dvorac sa svim nuzgradama, cvjetnjakom i stoljetnim parkom postao kod prevrata 1918. godine žrtvom požara i otičajne razuzdanih pljačkaša. Danas mu više nema traga.

Julije Kempf "O grofovskoj porodici Jankovića – Daruvarskih, po vrelima iz porodičnih arhiva", Vjesnik državnog arhiva, zagreb, sv. IV, str. 141. – 158.

kurija
Kušević, Blacko

1

8 Kurija Kušević spominje se u kanonskoj vizitaciji 1804. godine što govori u prilog činjenici da ju je sagradila vjerojatno obitelj Hranilović, veleposjednici Blacka od 1767. do 1874. godine od kada u kuriji živi Svetozar Kušević, a koji je te godine otišao u mirovinu. Horvat – Levaj, Katarina, (2004.) Barokna arhitektura u Kulturna baština Požege i Požeštine, str.203. ,207.

9 Svetozar pl. Kušević (1823.-1911.), odvjetnik, zastupnik u Hrvatskom saboru 1848. godine. Politički je aktivan na strani hrvatskoga bana Josipa Jelačića. Bio je dobrotvor i prvi predsjednik Dobrovoljnog vatrogasnog društva. Stekao je austrijsko i ugarsko plemstvo. Narodni odbor Kotara Požege prekopio je staru kuriju od njegova sina Teodora Kuševića za prosvjetne svrhe. Petrak, Ljudevit (1974.) Kuševići od Blackog u Naše župe požeškog kraja, str. 27. - 30. Njegov portret naslikan je 1861. godine kada ga je kralj Franjo Josip imenovao velikim županom županije srijemske sa sjedištem u Vukovaru.

2

**1. GUSTAV POŠA
PORTRET SVETUZARA pl. KUŠEVIĆA⁹ (1823. - 1911.)**

1861.

ulje na platnu
cjelina: š = 55 cm, v = 68 cm

portret
Poša Gustav

Inv. broj: U-23

otkupljeno, Jašinski Zora rod. Kušević, 1952.

2. PISAĆI STOL iz obitelji Kušević⁸

19. st.

drvo, furniranje, rezbarenje; metal
v = 110 cm, š = 125 cm, dubina = 74 cm
namještaj

Inv. broj: 10.057

otkupljeno i restaurirano / radionica Samardžija,
Požeга/,
sredstvima Grada Požege

3. OSTAKLJENA VITRINA

oko 1840.

drvo, ravno prozirno i zrcalno staklo, metal
cjelina: v = 155 cm, š = 92 cm, dubina = 42 cm
bidermajer
namještaj

Inv. broj: 15.751

darovano, Kušević Jašinski Zora, 23. lipnja 1958.

3

4. FRANJO JOSIP MÜCKE

**SOFIJA grofica SCHONBORN - WESENTHIED,
rođ. ELTZ**

sredina 19. st.

ulje na platnu

cjelina: v = 60 cm, š = 50 cm

portreti kulturno povijesnih osoba

Inv. broj: 10.941

4

5. nepoznati autor RUŠEVINE DVORCA

19. st.

ulje na platnu

cjelina: v = 87 cm, š = 75 cm

slike starih majstora

Inv. broj: U-41

otkupljeno, 1952.

5

6. Philips Wouwerman OKRŠAJ NA RUBU ŠUME

17.st.

ulje na platnu

cjelina: v = 87 cm, š = 75cm

slike starih majstora

Inv.br: U – 55

otkupljeno, 1952.

6

7

**7. GUSTAV POŠA
DJEVOJKJA PRI TOALETI**

pol. 19. st.
ulje na platnu
cjelina: š = 100 cm, v = 74 cm
Gustav Poša
Inv. broj: U-16
darovano, obitelj Kušević, 1953.

8

8. SERVIS ZA VINO IZ OBITELJI KUŠEVIĆ IZ BLACKOG

s inicijalima „B“ (Blacko)
staklana Zvečevo, 19. st.
prozirno bezbojno staklo
čaša, cjelina: v = 13,2 cm
otvor: pr = 7,4 cm
stopa: pr = 7 cm
boca, cjelina: v = 24 cm
Inv. broj: 11.717/2, 11.717/8
otkupljeno 2009. sredstvima Grada Požege

plemička obitelj
Strižić

10 MIROSLAV pl. ŠPUN STRIŽIĆ rođen je 1803., u plemićkoj obitelji Strižić iz Brestovca. Bio je odvjetnik u Požezi, a od 1840. sudac Požeške županije. Suradnik je bana Jelačića, bavio se preustrojem sudstva, u više navrata bio je saborski zastupnik, te veliki župan Požeške županije (1861. – 1867). Umrlo je 1878. u Zagrebu.

**1. Zora Dvoržak rođ. Špun Strižić
PORTRET MIROSLAVA pl. ŠPUNA STRIŽIĆA¹⁰**

Kopija po slici Ferde Quiquereza
1901.

ulje na platnu

cjelina: v = 68 cm, š = 55 cm

portreti kulturno povijesnih osoba

Inv. broj: U-35

darovano, Sresko načelstvo Slav. Požege, 1930.

2. STROPNA SVJETILJKA

sredina 19. st.

metal, kolorirano i matirano staklo

donji обруч lampe: $pr = 12\text{ cm}$

izvijene vitice nad обруčem: $v = 10,5\text{ cm}$

stakleno sjenilo: $v = 23\text{ cm}$

Inv. broj: 11.646

otkupljeno/ 2009./i restaurirano / 2010. Ferrum

Zagreb/ sredstvima Grada Požege

2

IMPRESSUM

Izdavač

GRADSKI MUZEJ POŽEGA
Matice hrvatske 1
34000 POŽEGA
www.gmp.hr
e-mail: info@gmp.hr

Za izdavača

MIRJANA ŠPERANDA, prof.

Autorica izložbe

LIDIJA IVANČEVIĆ ŠPANIČEK, prof.
muzejska savjetnica

Fotografije

BORIS KNEZ
muzejski tehničar

Lektura

IVANA KAJINIĆ – ČENIĆ, prof.

Tehnički poslovi

BORIS KNEZ
VERA HODAK

Likovno oblikovanje

FORMA, Požega

Tisak

ARCA d.o.o., Nova Gradiška

Naklada

300 komada

ISBN 978-953-98030-8-5

---

*Izložba je realizirana sredstvima
Ministarstva kulture RH i Grada Požege
Požega, 2010. godine*

